

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

végzése

Az ügy száma: Pfv.II.20.339/2024/2.

A tanács tagjai: dr. Hajdu Edit a tanács elnöke
dr. Osztovits András előadó bíró
dr. Darákné dr. Nagy Szilvia bíró

dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna bíró
dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna bíró

A felperes: felperes (cím1)

A felperes képviselője:
dr. Pék Edina Csilla kamarai jogtanácsos (cím1)

Az alperes: alperes (cím2)

Az alperes képviselője:
Dr. Gaal Szabolcs Ügyvédi Iroda (cím3
cím3., ügyintéző: dr. Gaal Szabolcs ügyvéd)

A per tárgya: kölcsöntartozás megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:
felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
Fővárosi Törvényszék 47.Pf.635.027/2023/6.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Pesti Központi Kerületi Bíróság 37.P.85.862/2023/9.

Rendelkező rész

A Kúria a felülvizsgálatot megtagadja.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

[1] A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás lényege szerint a felperes jogelődje, az jogelőd neve hitelezőként és az alperes adósként 2007. 04. 24-én CHF alapú kölcsönszerződést kötöttek egymással. A hitelező 2.820.300 forint kölcsönt folyósított az alperes részére gépjármű vételárának részbeni finanszírozása céljára. Az alperes vállalta, hogy a kölcsön összegét a szerződésben rögzített feltételekkel 120 havi, kezdetben 26.559 forint összegű törlesztőrészekben visszafizeti a hitelező részére.

[2] Az alperes a kölcsönszerződésben rögzített fizetési kötelezettségének nem tett eleget, ezért azt a hitelező az alperes részére 2008. október 9-én kézbesített nyilatkozatával felmondta. Az alperes a felszólításának eleget téve a szerződés tárgyát képező gépjárművet 2008. október 19-én a hitelező birtokába adta.

[3] A felperesi jogelőd hitelező a gépjárművet 2012. október 19-én 962.046 forintos vételáron értékesítette, majd 2012. november 8-án felszólította az alperest – a kölcsönszerződésben rögzített címére postára adott levelében – gépjármű eladási árának beszámítását követően fennmaradó 4.249.893 forint összegű kölcsöntartozás megfizetésére. A fizetési felszólítást tartalmazó levél „nem kereste” jelzéssel érkezett vissza a hitelezőhöz.

[4] A hitelező az alperessel szemben a perbeli kölcsönszerződés alapján fennálló követelését és járulékait 2014. március 14-én a jelen per felperesére engedményezte. Az engedményezésről szóló 2014. március 26-án kelt értesítést 2014. június 2-án kézbesítették az alperes részére.

[5] A felperes 2017. szeptember 28-án a fenti jogviszonyból eredő követelése egy része, 170.000 forint tőke és járulécai megfizetése iránt fizetési meghagyásos eljárást kezdeményezett az alperessel szemben, az ügyben kibocsátott számla számú fizetési meghagyás 2017. október 24-én jogerőre emelkedett.

[6] A felperes 2022. március 4-én a kölcsöntartozásból fennmaradó, további 1.452.744 forint tőke és járulécai megfizetése iránt újabb fizetési meghagyásos eljárást kezdeményezett, amely az alperes ellentmondása folytán jelen perré alakult.

[7] A felperes keresetet tartalmazó iratában kérte az alperes kötelezését 1.452.744 forint tőke, valamint ezen összeg után 2012. november 7-től a kifizetés napjáig járó a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű késedelmi kamat, valamint perköltség megfizetésére. Jogalapként a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 523. §-át jelölte meg, hivatkozott továbbá a rPtk. 326. § (1) bekezdésére, 327. § (1) bekezdésére, 214. § (1) bekezdésére és 329. § (2) bekezdésére.

[8] Az alperes érdemi ellenkérelmében – egyebek mellett – elévülési kifogást terjesztett elő a rPtk. 324. § (1)-(3) bekezdései, a 325. § (1) bekezdése, valamint a 204. § (3) bekezdése alapján.

[9] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította. A csatolt okirati bizonyítékokat (a 2012. november 6-án kelt elszámolást és fizetési felszólítást, valamint az annak 2012. november 8-i postára adását igazoló tértivevényt) nem találta alkalmasnak az elévülés megszakadásának bizonyítására – arra, hogy 2008. október 9-e és 2013. október 9-e között elévülést megszakító, a rPtk. 327. § (1) bekezdése vagy 329. § (2) bekezdése szerinti cselekményre került sor – ezért az alperes elévülési kifogását alaposnak ítélte. Álláspontja szerint a felperes követelése az öt éves elévülési idő elteltével (2013. október 9-ével) elévült. Az alperes részére 2014. június 2-án tértivevénnel kézbesített engedményezési értesítő, a 2017. szeptember 28-án, valamint 2022. március 4-én benyújtott fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem már nem volt alkalmas az elévülés megszakítására.

[10] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét – eltérő indokok alapján – helybenhagyta. Hivatkozással a rPtk. 324. § (1) bekezdésében és 327. § (1) bekezdésében foglaltakra, a 2012. november 8-án postára adott írásbeli felszólítást illetően egyetértett a felperes fellebbezésében kifejtett érveléssel, miszerint a 2012. november 8-án postára adott elszámolást és felszólítást tartalmazó levélpostai küldemény alkalmas volt az elévülés megszakítására, mert az hatályosult az alperessel szemben a „nem kereste” postai jelzés mellett is. E körben a bírói gyakorlat egységes és töretlen (BH 2014.106., BH 2013.203., BH 2022.42.).

[11] A rPtk. 329. § (2) bekezdése alapján megszakadt az elévülés 2014. június 2-án is, amikor az alperes átvette az engedményezésről szóló értesítést, majd újból megkezdődött.

[12] A rPtk. 327. § (1) bekezdés második fordulta szerint megszakítja az elévülést a követelés bírósági úton való érvényesítése is. A fizetési meghagyásos eljárásos eljárásról szóló 2009. évi L. törvény (a továbbiakban: Fmhtv.) 2. §-a értelmében a közjegyző eljárása – mint polgári nemperes eljárás – pedig a bíróság eljárásával azonos hatályú.

[13] A másodfokú bíróság vizsgálta, hogy a jelen peres eljárásban érvényesített igény tekintetében a korábbi, részkövetelésre indított fizetési meghagyásos eljárás megszakította-e az elévülést. Álláspontja szerint a részkövetelés érvényesítése a teljes követelés, így a jelen perbeli követelés tekintetében nem eredményezte az elévülés megszakadását. A fizetési meghagyásos eljárásban tett azon felperesi nyilatkozat, hogy „a fennmaradó összeg tekintetében jogfenntartással él”, nem minősül a rPtk. 327. § (1) bekezdése szerinti, a követelés érvényesítésére irányuló írásbeli felszólításnak, sem a követelés bírósági úton való érvényesítésének, sem pedig a megegyezéssel való módosításának, és különösen nem a tartozás kötelezett részéről való elismerésének.

[14] A másodfokú bíróság a felperes által hivatkozott Pfv.V.22.146/2017/8. számú kúriai határozatot a perbeli esetben nem tekintette irányadónak, mert az más tényállás mellett született. Abban a perben a megismételt eljárásban emelte fel a keresetét a felperes. A Kúria ebben a döntésében a keresetváltoztatás körében azt fejtette ki, hogy a követelés bírósági úton való érvényesítése folytán az elévülés megszakadása nem korlátozódik arra az összegre, amelynek a megfizetése iránt a keresetet benyújtották, ezért nincs akadálya annak, hogy az érvényesített jogviszonyból eredő összecszerű igény a perben felemelésre kerüljön. A Kúria folyamatban levő perben keresetváltoztatással érvényesített igényről döntött, és nem pedig egy korábban jogerősen befejeződött, majd ugyanazon a jogalapon indult későbbi eljárásban érvényesített további összecszerű igény érvényesítéséről.

[15] A másodfokú bíróság jogi álláspontja szerint jelen perben érvényesített igény tekintetében az elévülés az engedményezési értesítő átvételének napján, 2014. június 2-án

megszakadt, majd az újrakezdődött elévülés 2019. június 2-án bekövetkezett, figyelemmel a rPtk. hatálybalépéséről és végrehajtásáról szóló 1960. évi 11. tvr. (rPtké.) 3. § (2) bekezdésének határidőszámításra vonatkozó szabályára. A felperes perbeli igényét 2022. március 4-én az elévülési idő leteltét követően érvényesítette az újabb fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem benyújtásakor. A rPtk. 325. § (1) bekezdése alapján azonban az elévült követelést bírósági úton nem érvényesíthető.

[16] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését és a keresetének történő helyt adást, másodlagosan annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását, harmadlagosan annak hatályon kívül helyezését és a másodfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte.

[17] Felülvizsgálati kérelmével együtt felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet is benyújtott. A felülvizsgálat engedélyezését a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 409. § (3) bekezdése alapján kérte. Álláspontja szerint a jogerős ítélet a rPtk. 327. § (1) bekezdésébe, a Pp. 346. § (5) bekezdésébe és 360. § (1) bekezdésébe, valamint a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 41/D. § (1) bekezdésébe ütközik; továbbá jogkérdésben eltér a Kúria Pfv.V.22.146/2017/8. számú, a Pfv.III.21.290/2022/3. számú (megjelent: BH2023.186.) és a Jpe.II.60.054/2022/14. számú döntésétől.

[18] A felperes a jogerős ítélet eltérésére a Kúria Pfv.V.22.146/2017/8. számú határozatától abban a jogkérdésben hivatkozott, hogy a pert megelőzően ugyanazon jogviszonyból eredő részkövetelésre indított fizetési meghagyásos eljárás alkalmas-e a teljes követelés elévülésének megszakítására.

[19] Álláspontja szerint a hivatkozott határozattól a jogerős ítélet, az indokolásának [28] bekezdésében kifejtettek miatt eltér. A kúriai határozat tényállása szerint a felperes vállalkozási díj jogcímén terjesztett elő kereseti kérelmet, amelynek összegét a megismételt eljárásban felemelte. A Kúria döntése szerint, perindítás esetén az elévülés megszakadása nem korlátozódik arra az összegre, amelynek a megfizetése iránt a keresetet benyújtották.

[20] A felperes álláspontja szerint irreleváns, hogy a fennmaradó követelés érvényesítésére ugyanabban a perben keresetfelemlés kapcsán, vagy egy későbbi, újabb per megindításával kerül sor, ezért a másodfokú bíróság alaptalanul mellőzte a hivatkozott, precedensereővel bíró döntést. A korlátozott precedensrendszer a jogeset indokának, lényegének azonosságát kívánja meg, nem pedig a teljes tényállás azonosságát. A Kúria határozatában kifejtettekkel szemben a másodfokú bíróság pedig akként foglalt állást, hogy a részkövetelés megfizetésére indított fizetési meghagyásos eljárás, csak az abban megjelölt tokekövetelés és járulékal vonatkozásában alkalmas az elévülés megszakítására.

[21] A felperes a jogerős ítéletnek a Kúria Pfv.III.21.290/2022/3. számú döntésétől (megjelent: BH2023.186), abban a jogkérdésben hivatkozott, hogy a követelés fizetési meghagyás útján történő érvényesítése, mint bíróság előtti igényérvényesítés és mint írásbeli fizetési felszólítás a rPtk. 237. § (1) bekezdése alapján az abban nem érvényesített, további követelésrész elévülését megszakítja-e.

[22] A kúriai döntést illetően előadta, hogy a vagyoni és nem vagyoni kártérítés megfizetése iránti perben a felperesek az ítélet hatályon kívül helyezése folytán megismételt eljárásban éltek keresetváltoztatással és kereseti kérelmüket, az abban eredetileg nem szereplő következményi károkra is kiterjesztették. Ilyen tényállást követően jutott a Kúria arra a döntésre, hogy a keresetváltoztatásban új tényként előhozott további kártérítési igények tekintetében az elévülési idő eltelt, mivel az elévülés kizárólag a kereseti kérelem, az

érvényesíteni kívánt jog és az annak alapjául szolgáló tények alapján beazonosítható követelés vonatkozásában szakad meg.

[23] Érvélese szerint jelen perben és a korábbi fizetési meghagyásos eljárásban érvényesített követelések azonos jogcímen állnak fenn. A szám1 számú fizetési meghagyás tartalmazta a jogviszony megjelölését (kölcsönszerződés), az érvényesíteni kívánt jogot (kölcsönösszeg), a követelés beazonosításához szükséges adatok helyén pedig a kölcsönszerződés egyedi azonosítószámát feltüntette. Tartalmazta továbbá, hogy az „I.r. kötelezett a szám2 sz. szerződésből eredő tartozását a fizetési határidő lejártakor a jogosult javára a fizetési felszólítás ellenére nem fizette meg. A(z) szám2 sz. szerződésből eredő, jelen fizetési meghagyásos eljárásban nem érvényesített igényünk tekintetében jogfenntartással élünk.” Mindezek alapján alperes számára nyilvánvalóvá kellett válnon, hogy a jogosult nem mondott le a 170.000 forintot meghaladó követeléséről, még ha azt összecszerűen nem is jelölte meg. Álláspontja szerint a korábbi fizetési meghagyásnak a kötelezett részére történt kézbesítésével megszakadt az elévülés a perbeli követelésrész vonatkozásában is, hiszen az elévülés megszakításának ez a módja teljes mértékben megfelel a Kúria határozatában foglalt elveknek, szemben a másodfokú bíróság által e körben kifejtettekkel.

[24] A felperes a jogerős ítéletnek a Kúria Jpe.II.60.054/2022/14. számú határozatától való eltérésre abban a jogkérdésben hivatkozott, hogy a rPtk. 327. § (1) bekezdése alapján a követelés bírósági úton való érvényesítése az elévülést akkor is megszakítja-e, ha a keresetlevél alkalmas a per megindítására, de bíróság a rPp. alkalmazásával érdemi döntést nem hozott; illetve az érdemi elbírálásra alkalmatlan, a rPp. 161. § (1) bekezdése alapján hatálytalan keresetlevél (fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem) írásbeli felszólításként a rPtk. 237. § (1) bekezdés első fordulata alapján megszakítja-e a teljes követelés elévülését.

[25] A hivatkozott határozat értelmében a rPtk. 327. § (1) bekezdése alapján a követelés bírósági úton való érvényesítése az elévülést akkor is megszakítja, ha a keresetlevél alkalmas a per megindítására, de a bíróság a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) alkalmazásával érdemi döntést nem hozott. A Kúria kifejtette, a rPtk. rendszerében a követelés bírósági úton való érvényesítése nem függetlenedhet az elévülés megszakítását eredményező másik ok, a követelés teljesítésére irányuló írásbeli felszólítás fogalmának értelmezésétől. Ez utóbbi körében a bírói gyakorlat elfogadta, hogy az érdemi elbírálásra alkalmatlan, a rPp. 161. § (1) bekezdés szerint hatálytalan keresetlevél írásbeli felszólításként [rPtk. 327. § (1) bekezdés első fordulata] megszakítja az elévülést. Ebből következik, hogy a rPtk. alapján a követelés bírósági úton való érvényesítése fogalmi körébe tartozik az az eset, ha a keresetlevél érdemi tárgyalásra alkalmasnak bizonyul, de a perindítást nem követte érdemi határozat hozatala. Ebben az esetben az elévülés perindítással bekövetkezett megszakítása az eljárás befejezéséig – az adott esetben a per jogerős megszüntetéséig – tart, és az elévülés a rPtk. 327. § (2) bekezdése szerint ettől az időponttól újra megkezdődik.

[26] A felperes álláspontja szerint a fentiekkel szemben a jogerős ítélet annak ellenére állapította meg a perbeli követelés elévülését, hogy az általa kezdeményezett korábbi fizetési meghagyás megfelel az írásbeli fizetési felszólítással szemben támasztott feltételeknek és az igazoltan kézbesítésre került a kötelezett részére.

[27] A Pp. 408. § (1) bekezdése értelmében nincs helye felülvizsgálatnak olyan vagyoni jogi perben, amelyben a felülvizsgálati kérelemben vitatott érték az ötmillió forintot nem haladja meg. Jelen per a Pp. 7. § (1) bekezdés 18. pontja szerint vagyoni jogi pernek minősül, mert az abban érvényesített igény a felperes vagyoni jogain alapul és az értéke pénzüsszegben kifejezhető.

[28] A felülvizsgálati kérelemben vitatott érték az ötmillió forintot nem haladja meg, így az ügyben nem volt helye felülvizsgálatnak. A Pp. 409. § (1) bekezdése és 410. § (1) bekezdése értelmében ezért a felperesnek felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet kellett előterjesztenie.

[29] A felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem nem alapos.

[30] Kúria a felperes felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmét a Pp. 411. § (1) bekezdése alapján vizsgálta, figyelemmel arra is, hogy a rendelkezési elvben megfogalmazott kérelemhez kötöttség perjogi szabályából [Pp. 2. § (2) bekezdés] következően – ahogyan azt a felülvizsgálat engedélyezésével összefüggésben az 1/2021. (VII. 12.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) 6. pontjában értelmezte – a Kúria a felülvizsgálatot kizárólag a fél által megjelölt okból, illetve okokból engedélyezheti.

[31] A megjelölt engedélyezési ok alapján a Kúria a felülvizsgálatot akkor engedélyezi, ha a felülvizsgálati kérelemmel támadott ítélet a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben eltér, azaz a jogerős ítélet a Kúria által 2012. január 1-je után hozott, a Bíróági Határozatok Gyűjteményében (a továbbiakban: BHGY) közzétett eseti határozatban kifejtettektől eltérő jogértelmezésen alapul. Ha megállapítható, hogy a jogerős ítélet a Kúria által a fentiek szerint meghozott és közzétett határozatától eltér, a fél által állított jogszabálysértésre tekintettel a felülvizsgálatot engedélyezni kell, az engedélyezés körében a Kúriának mérlegelési jogköre nincs. A mérlegelést nem tűrő engedélyezési ok ellenére nem engedélyezhető a felülvizsgálat abban az esetben, ha a jogerős ítélet a Kúria által korábban közzétett határozattól eltér ugyan, de az utóbbiban kifejtett jogi álláspont már nem irányadó mert a Kúria a kérdésben eltérően rendelkező jogegységi határozatot hozott (Pp. 409. § (3) bekezdése, PK vélemény 5. pontja).

[32] A Kúria Pfv.V.22.146/2017/8. számú határozata kötelező erejűként nem hivatkozható az alábbiakban kifejtettek szerint.

[33] A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa a 6/2022. Jogegységi határozatában (a továbbiakban: JEH) kimondta, ha a fél az anyagi jogból eredő követelésének csak egy részét érvényesíti, az ítélet jogereje nem terjed ki a nem érvényesített követelésrészre. A még nem érvényesített követelésrészre újonnan megindított perben vizsgálhatók a keresettel érvényesített jog érdemben el nem bírált anyagi jogi feltételei.

[34] A Jogegységi Panasz Tanács határozatának indokolásában kifejtette, hogy rendelkezési joga gyakorlásával a felperes választja – és egyben szabja – meg az általa bíróság előtt érvényesített jogot, és ő határozza meg a bíróság döntésére irányuló kereseti kérelem előadásával az érvényesített joggal összefüggésben a bíróságtól kért jogvédelem mikéntjét, terjedelmét is [rég Pp. 121. § (1) bekezdés c) és e) pont; Pp. 170. § (2) bekezdés a) és b) pont]. A kereseti kérelem, amelynek kimerítésével kell döntenie a bíróságnak a keresetről, a bíróság megengedett beavatkozásának (jogvédelem) terjedelmét határozza meg a felek jogviszonyában: a bíróság „felhatalmazása” felől nézve nem más, mint a bírósági ítélet jogvédelmi funkciójának végső pontja. A bíróság a felek jogviszonyát ezen túlmenően nem érintheti.

[35] Kiemelte, hogy a Pp. 358. § (1) bekezdés szerint a jogerő a határozathoz kötődik; a határozat tartalmát pedig a Pp. 341. §, a 342. § és 346. § határozza meg: a 341. § (1) bekezdés szerint az ítéletben foglalt döntésnek ki kell terjednie a perben érvényesített valamennyi kereseti kérelemre; a 342. § (1) bekezdés szerint az érdemi döntés nem terjedhet túl a kereseti kérelmen, az ellenkérelmen és a beszámítási kérelmen, továbbá a 346. § (3) bekezdés szerint az ítélet rendelkező része tartalmazza a bíróság döntése szerinti rendelkezést. Ebből az következik, hogy a jogerő az ezeknek a feltételeknek megfelelő határozathoz kötődik, amelynek része nem csak az elbírált jog, hanem a felperest az elbírált jog alapján megillető követelése, annak összecszerúsége is. Ez az értelmezés összhangban áll a

pertárgyfogalommal is. Az ítélt dolog perakadálya szorosan kötődik a per tárgyához, és az ítélt dolog esetén a később indult per tárgyának és az ítélt dologként jelentkező ítélet tárgyának azonosságáról van szó. A perek egymástól való megkülönböztetését (identifikációját) a perek tárgyának meghatározása, a pertárgyfogalom alapozza meg. A pertárgyfogalomnak – egyebek mellett – az a jelentősége, hogy biztosítja a pertárgy meghatározását, más igényektől való megkülönböztethetőségét. A pertárgyfogalom alapján dönthető el az is, hogy fennáll-e az ítélt dolog akadálya.

[36] Rámutatott, hogy a Pp. hatálya alá tartozó ügyekben pedig az új per tárgya és az ítélet tárgya között akkor áll fenn az azonosság, ha – a Pp. által szabályozott háromtagú pertárgyfogalomnak megfelelően – azonos az érvényesíteni kívánt alanyi jog, az ebből eredő követelésre vonatkozó kereseti kérelem, valamint azonosak a jogot és a kereseti kérelmet megalapozó konkrét (történeti) tények. A kifejtettekből az következik, hogy az anyagi jogerő a felperes kereseti kérelme alapján hozott döntéshez igazodik. Ha a fél az anyagi jogból eredő követelésének csak egy részét érvényesíti, az ítélet jogereje nem terjed ki a nem érvényesített követelésrészre, és nincs akadálya az új perben való érvényesítésének. A több részletben való igényérvényesítés megengedhetősége azt eredményezi, hogy nem következik be a régi Pp. 130. § (1) bekezdés d) és a Pp. 176. § (1) bekezdés d) pontjában szabályozott perfüggőség, és a két követelésrész iránti pert időben sem kell elválasztani egymástól. Az utóbb indított perben nemcsak a még el nem bírált követelés, hanem annak az érdemben el nem bíralt anyagi jogi feltételei is vizsgálhatók. Minden esetben egyedileg kell meghatározni a korábbi ítélet indokolása alapján, hogy a bíróság a kereset és a védekezés tartalma alapján a keresettel érvényesített jog mely anyagi jogi feltételeit bírálta el ténylegesen.

[37] A JEH rendelkezése és a Kúria által e körben kifejtettek a részkövetelés elévülésének kérdésében azzal a következménnyel jár, hogy részkövetelés érvényesítése esetén az elévülés megszakadása nem következik be a perindítással nem érintett követelésrész tekintetében. A kereset, illetve a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem előterjesztése tehát az abban nem érvényesített követelésrész tekintetében az elévülést nem szakítja meg. Az ettől eltérő jogi álláspont ellentétes a JEH-ban foglaltakkal, ahogyan arra a Kúria a Gfv.VI.30.232/2023/3. és Gfv.VI.30.349/2023/3. számú ítéletében is rámutatott.

[38] A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 42. § (1) bekezdése értelmében a JEH a bíróságokra a Magyar Közlönyben történő közzététel időpontjától, azaz 2023. február 15-től kötelező. A JEH [53] bekezdése értelmében Kúria eltérő tartalmú határozatai - köztük a Pfv.V.22.146/2017/8. számú döntés - a továbbiakban nem hivatkozhatók kötelező erejüként.

[39] A további két eltérőként hivatkozott határozatot illetően a Kúriának mindenekelőtt arra kellett választ adnia, hogy fennáll-e a felülvizsgálat tárgyát képező jogerős döntés és a korábbi közzétett határozatok közötti ügyszorosság, ennek hiányában ugyanis az eltérés vizsgálata fel sem merül. Az ügyszorosság fogalmát nem határozza meg jogszabály, a jogirodalomban „ratio decidendi” -nek nevezett jelenséget a joggyakorlat a tényállási elemek és jogi minősítésük szignifikáns hasonlósága alapján állapítja meg. A Kúria jogegységi panasz eljárásában hozott Jpe.I.60.002/2021/7. számú határozata szerint a jogegység szempontjából lényeges ügyszorosság sohasem absztrakt, hanem mindig konkrét ügyszor, jogértelmezéshez kötődik és az alkalmazott anyagi jogi szabály egyezőségét, valamint a jogértelmezés szempontjából releváns tények lényegi hasonlóságát jelenti (Kúria Pfv.I.20.316/2022/2., megjelent: BH2022. 177.).

[40] A Kúria Pfv.III.21.290/2022/3. számú határozata és a jogerős ítélet között az ügyszorosság a felvetett jogkérdés – miszerint a követelés fizetési meghagyás útján történő érvényesítése, mint bíróság előtti igényérvényesítés és mint írásbeli fizetési felszólítás a rPtk.

237. § (1) bekezdése alapján, az abban nem érvényesített, további követelésrész elévülését megszakítja-e – tekintetében nem állapítható meg az alábbiak szerint.

[41] A hivatkozott határozat indokolásának [41] bekezdésében utalásként szerepel a Pfv.V.22.146/2017/8. számú döntés és a kapcsolódó bírói gyakorlat, amely szerint a perindítás esetén az elévülés megszakadása nem korlátozódik arra az összegre, amelynek megfizetése iránt a keresetet benyújtották, ez kizárólag a kérelem összecszerűségének megváltoztatása, annak felemelése esetén irányadó. Abban az ügyben azonban nem volt eldöntendő jogkérdés a részkövetelés elévülése. A Kúria kiemelte, másról volt szó, arról, hogy a II-III. rendű felperesek az elévülési időn túl előterjesztett beadványukban a korábbiaktól eltérő tényalapon nyugvó kártérítési követeléseket érvényesítettek. Megállapította, hogy a kereset előterjesztése csak azon kárelemek tekintetében szakította meg az elévülést, amelyeket a felperesek konkrétan érvényesítettek. A követelés bírósági úton való érvényesítése ugyanis, elévülést megszakító jogi tényként, annak a követelésnek a vonatkozásában érvényesül, amely a keresetlevél kötelező tartalmi elemei közül a kereseti kérelem, az érvényesíteni kívánt jog és annak alapjául szolgáló tények alapján beazonosítható. Az egyes kárelemeken belül a részben való megtérítés iránti igény előterjesztése és annak az adott kárelem tekintetében fennálló további részkövetelés elévülésére gyakorolt hatása nem volt vizsgálat tárgya. A Kúria jogfenntartó nyilatkozattal kapcsolatban a határozatának [41] bekezdésében megjegyezte, hogy a jogfenntartás intézményét az eljárásjog nem ismeri, és olyan anyagi jogi jogszabály sincs, amely a deliktualis kárfelelősségi szabályok alkalmazásának esetére lehetővé tenné a jogfenntartást.

[42] A fentiek értelmében, mivel a Kúria a hivatkozott ügy eltérő tényállása miatt a felperes által megjelölt jogkérdésben nem foglalt állást, ezért abban a jogerős ítélet a Pfv.III.21.290/2022/3. számú határozattól nem tért el.

[43] A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának Jpe.II.60.054/2022/14. számú jogegységi hatályú határozata és a jogerős ítélet között ügyszakosság a felvetett jogkérdés tekintetében ugyancsak nem állapítható meg.

[44] A felperes jogkérdésként azt jelölte meg, hogy a rPtk. 327. § (1) bekezdése alapján a követelés bírósági úton való érvényesítése az elévülést akkor is megszakítja-e, ha a keresetlevél alkalmas a per megindítására, de bíróság a rPp. alkalmazásával érdemi döntést nem hozott; illetve az érdemi elbírálásra alkalmatlan, a rPp. 161. § (1) bekezdése alapján hatálytalan keresetlevél - jelen esetben fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem - írásbeli felszólításként a rPtk. 237. § (1) bekezdés első fordulata alapján megszakítja-e a teljes követelés elévülését.

[45] A hivatkozott határozat tényállása szerint a felperes a perindítást követően az alperes által elengedett kötbérrel kapcsolatos igénye érvényesítésétől elállt, ezért a bíróság e körben tényállást sem állapított meg. A felperes ezt követően az előbbi igénye érvényesítése iránt kártérítés jogcímén újabb pert indított, amelyben a korábbi perben történt elállásra figyelemmel az a jogkérdés merült fel, hogy a rPtk. rendszerében az elévülés megszakadásának a követelés bírósági úton való érvényesítése esetén feltétele-e, hogy a bíróság az ügyben érdemi döntést hozzon vagy elegendő a keresetlevél előterjesztése. A Jogegységi Panasz Tanács ebben a kérdésben akként foglalt állást, hogy a követelés bírói úton való érvényesítése az elévülést akkor is megszakítja, ha a keresetlevél alkalmas a per megindítására, de a bírósági eljárásban érdemi döntés nem születik. A határozat [42] bekezdésében utalt az elévülést megszakító okok rendszerében a követelés bírósági úton való érvényesítése mellett a követelés teljesítésére irányuló írásbeli felszólításra is. Az utóbbi körben a bírói gyakorlat elfogadta, hogy az érdemi elbírálásra alkalmatlan, a rPp. 161. § (1) bekezdés szerint hatálytalan keresetlevél írásbeli felszólításként megszakítja az elévülést. Ebből is arra következtetett, hogy a rPtk. alapján a követelés bírósági úton való érvényesítése

fogalmi körébe tartozik az az eset, ha a keresetlevél érdemi tárgyalásra alkalmasnak bizonyul, de a perindítást nem követte érdemi határozat meghozatala.

[46] A Jogegységi Panasz Tanácsnak az általa vizsgált ügyben nem kellett döntenie a felperes által felvetett jogkérdésben, csupán az elévülés rendszertani szabályai körében utalt a hatálytalan keresetlevél kézbesítésének elévülést megszakító joghatására. Ezentúl, egyfelől a hivatkozott ügyben benyújtott keresetlevél magában foglalta azt a követelést is, amelytől a felperes a per során elállt, másfelől sem a hivatkozott, sem a jelen ügyben nem volt a tényállás része hatálytalan keresetlevél vagy fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem. Jelen eljárást megelőzően benyújtott fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem ezzel szemben csak az abban megjelölt rész követelésre irányult és hatályos volt, az alapján az eljáró közjegyző az abban megjelölt követelésre a fizetési meghagyást kibocsátotta, amely jogerőre emelkedett.

[47] A fentiek értelmében, mivel a hivatkozott ügy ugyancsak eltérő tényállás mellett folyt és a felperes által megjelölt jogkérdésben a Kúriának nem kellett döntenie, ezért abban a jogerős ítélet a Jpe.II.60.054/2022/14. számú jogegységi hatályú határozattól nem tért el.

[48] A Kúria mindezek alapján megállapította, hogy a Pfv.V.22.146/2017/8. számú döntés a JEH szerint kötelezőként már nem hivatkozható, továbbá a jogerős ítélet a Pfv.III.21.290/2022/3. számú határozattól és a Jpe.II.60.054/2022/14. számú jogegységi hatályú határozattól ügyszorosság hiányában nem tért el a felperes által megjelölt jogkérdésben, ennél fogva a Pp. 409. § (3) bekezdésben meghatározott, mérlegelést nem tűrő engedélyezési ok nem állt fenn.

[49] A Kúria a fentiek értelmében a felülvizsgálatot a Pp. 411. § (1) bekezdése alapján megtagadta.

[50] A felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem nem vezetett eredményre. A felperes megfizetett 145.274 forint felülvizsgálati eljárási illetéket, amelyből 29.055 forint a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem illetékeként [az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 50. § (2a) bekezdés a) pont] a terhén marad a Pp. 83. § (1) és (5) bekezdése alapján. A felperes a további 116.219 forint illeték visszatérítését kérheti az adóhatóságtól, amelyről a Kúria az adóhatóságot határozata egy példánya megküldésével az elsőfokú bíróság útján értesíti [Itv. 80. § (1) bekezdés i) pont, 81. § (2) bekezdés, 44/2004. (XII. 20.) PM rendelet].

[51] A végzés elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.

Budapest, 2024. június 25.

Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, Dr. Osztovits András s.k. előadó bíró, Dr. Darákné dr. Nagy Szilvia s.k. bíró, Dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró